

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till ändring av 17 § lagen om grundläggande utbildning

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om grundläggande utbildning, som träder i kraft vid ingången av 1999, skall ändras. Till lagen fogas en bestämmelse om bemyndigande med stöd av vilken genom förordning

kan föreskrivas allmänt om bildande av undervisningsgrupper i specialundervisningen.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 1999.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

De lagar som ansluter sig till totalreformen av lagstiftningen om utbildning träder i kraft den 1 januari 1999. Lagen om grundläggande utbildning (628/1998) ersätter gällande grundskolelag (476/1983) samt de andra särskilda lagar som gäller grundskoleundervisningen. Närmare bestämmelser om verkställigheten av lagen meddelas i förordningen om grundläggande utbildning.

I lagen om grundläggande utbildning ingår en allmän bestämmelse om bildande av undervisningsgrupper. Enligt lagens 30 § 2 mom. skall undervisningsgrupperna sammanställas så att målen i läroplanen kan nå i undervisningen. Enligt lagens 17 § 2 mom. ordnas undervisningen för elever som intagits eller överförts till specialundervisning i mån av möjlighet i samband med den övriga undervisningen eller annars i specialklass eller på något annat lämpligt ställe. Enligt samma paragrafs 4 mom. bestäms genom förordning om bildande av undervisningsgrupper i undervisningen av elever med en sådan förlängd läroplikt som avses i 25 § 2 mom. Enligt 2 § 2 förordningen om grundläggande utbildning, som ges samtidigt med denna proposition, får undervisningsgruppen omfatta högst åtta elever i undervisning som ges elever som omfattas av förlängd läro-

plikt medan en undervisningsgrupp som bildas av mycket gravt utvecklingsstörda elever får omfatta högst sex elever. Om undervisningen för en elev ges tillsammans med andra elever än sådana som omfattas av förlängd läroplikt, får undervisningsgruppen omfatta högst 20 elever.

I samband med beredningen av förordningen om grundläggande utbildning har det på basis av utlåtanden och andra ställningstaganden som givits om utkastet till förordning uppstått ett behov att genom förordning mer allmänt föreskriva om bildande av undervisningsgrupperna i specialundervisning i klass än bara för undervisningen av gravt handikappade elever som omfattas av förlängd läroplikt. Enligt statsrådets justiekanslers tolkning kan man på basis av det allmänna bemyndigande att utfärda förordning som ingår i lagens 48 § dock inte föreskriva om bildandet av undervisningsgrupper på ett mer heltäckande sätt än vad som bestäms i andra meningen i nämnda 17 § 4 mom.

För att det genom förordning skall kunna föreskrivas allmänt om bildande av undervisningsgrupper i specialundervisningen i fråga om all den specialundervisning som avses i 17 § 2 mom. lagen om grundläggande utbildning, föreslås att nämnda 17 § 4 mom. ändras så att det bemyndigande att

utfärda förordning som ingår i momentet inte bara gäller undervisning för de elever som avses i 25 § 2 mom. lagen om grundläggande utbildning.

Gällande grundskoleförordning (718/1984) innehåller bestämmelser om kalkylerade basgrupper. Enligt förordningens 43 § 2 mom. finns vid undervisning i en specialklass en basgrupp för varje påbörjat antal om 10 elever. Bestämmelserna om basgrupperna reglerar inte på ett juridiskt bindande sätt maximistorleken på undervisningsgrupperna, utan deras huvudsakliga syfte är att ange skolans kalkylerade storlek, vilket bl.a. inverkar på inrättande av en rektorstjänst. Bestämmelserna har dock i praktiken styrt bildandet av grupperna. Avsikten är att med stöd av det nu föreslagna utvidgade bemyndigandet att utfärda förordning foga en bestämmelse till förordningen om grundläggande utbildning, utöver de bestämmelser som gäller gravt handikappade elever, enligt vilken maximistorleken på en undervisningsgrupp i specialundervisningen skall vara tio elever, dvs. den nuvarande storleken på basgrupperna. Undervisningsgruppens maximistorlek kan överskridas om det med tanke på elevernas förutsättningar eller det arbetssätt som används i undervisningen är motiverat och arrangemanget inte äventyrar uppnåendet av målen för undervisningen. Med hänsyn till att undervisningen enligt 3 § 1 mom. i gällande grundskolelag skall anordnas med beaktande av elevernas ålder och förutsättningar, innebär det ovan beskrivna sättet att reglera gruppstorleken i specialundervisningen, vilket tillåter smidiga undervisningsarrangemang, ingen väsentlig avvikelse från gällande normativa regleringssätt som baserar sig på basgrupper.

Antalet elever som överförs eller intagits till specialundervisningen enligt 17 § 2 mom. lagen om grundläggande utbildning uppgick höstterminen 1998 till totalt ca 21 600. Av dessa elever omfattades ca 7 100 av förlängd läroplikt. Storleken på grupper som bildats av elever som överförs till specialundervisningen var läsåret 1994—95 i genomsnitt åtta elever.

2. Ekonomiska verkningar

Propositionen har inga betydande ekonomiska verkningar. Ovan relaterade sätt att reglera gruppstorleken i specialundervisningen motsvarar i stor utsträckning det nuvarande regleringssättet.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid undervisningsministeriet. Förhandlingar om regleringen av gruppstorleken i specialundervisningen har förts med utbildningsstyrelsen och Finlands Kommunförbund. Finlands Kommunförbund motsätter sig att gruppstorleken regleras på ovan beskrivet sätt.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1999. Avsikten är att förordningen om grundläggande utbildning skall kunna ändras på ovan relaterat sätt före ingången av 1999.

Med stöd av vad som anförts ovan förelägs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 17 § lagen om grundläggande utbildning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 21 augusti 1998 om grundläggande utbildning (628/1998) 17 § 4 mom.
som följer:

17 §

Specialundervisning

ordning bestäms också om bildande av undervisningsgrupper i sådan undervisning som avses i 2 mom.

Om förfarandet vid intagning eller överföring av elever till undervisning som avses i 2 mom. föreskrivs, utöver vad som bestäms i lagen om förvaltningsförfarande (598/1982), genom förordning. Genom för-

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 20 november 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Lag

om ändring av 17 § lagen om grundläggande utbildning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 21 augusti 1998 om grundläggande utbildning (628/1998) 17 § 4 mom.
som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §

Specialundervisning

Om förfarandet vid intagning eller överföring av elever till undervisning som avses i 2 mom. föreskrivs, utöver vad som bestäms i lagen om förvaltningsförfarande (598/1982), genom förordning. Om bildande av undervisningsgrupper i undervisningen av elever med en sådan förlängd läroplikt som avses i 25 § 2 mom. bestäms genom förordning.

Om förfarandet vid intagning eller överföring av elever till undervisning som avses i 2 mom. föreskrivs, utöver vad som bestäms i lagen om förvaltningsförfarande (598/1982), genom förordning. Genom förordning bestäms också om bildande av undervisningsgrupper i sådan undervisning som avses i 2 mom.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.
